

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 160 K, félfévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy hóra 13:30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen!”

Szemle.

A távoli keletről, Oroszországból a legutóbbi időkben a lehető legellentétebb hírek érkeznek hozzánk. Ezek között a hírek között azonban ha szigorúan disztingválunk és külön csoportba állítjuk az orosz tanács-kormány részéről kolportált híreket és külön csoportba az orosz ellenforradalmárok közléseit, majd külön csoportba a vörös veszedelmétől örökösen rettegő népek híreit, egy kissé nyugodt szemlélődéssel megállapíthatjuk, hogy az annyira rettegett vörös rém kezd fogait és körmeit veszíteni és emésztő belső betegsége által kezd mind inkább veszélytelen, elnyomorodott fenevaddá válni. Csak néhány képet rögzíték itt meg, melyből a szemlélő előtt világos lesz, hogy az orosz szörny ma már nagyon a végét járja. — Az oroszországi gazdasági termelés teljesen csődöt mondott s ez egyben jelenti a bolsevizmus csődjét is, mert világos, hogy ahol nincs gazdasági termelés, ahol az ország inség előtt áll, ott nem lehet önálló, szélsőséges politikai irányzatot követni. — Lenin „elvtárs”-ék kénytelenek voltak visszaállítani a magántulajdont és mind több és több engedményt adni a kapitalista termelési rendszernek. Szerződéseket kötöttek a nagy kapitalista államokkal, Anglia és Amerikával, hogy ily módon megmentsék összeroppanó utópisztikus államrendszerüket. De vajjon meg tudják-e menteni és meg tudnak-e valamit is menteni örült ideáikból? Oroszország ma inséges koldus módjára koldulni jár az általa halálra szánt „kapitalista” államok ajtaja elé. Előbb Angliát, majd Amerikát koldulta végig és most Olaszország kapuja előtt nyöszörög. Ettől az Oroszországtól már nincs mit tartani! Mert abban az Oroszországban, mely ma reszkető kézzel alamizsnát koldul, abban nincs és nem lehet ma már sem erő, sem szándék, hogy Európa békéjét fenyegetse. És később, ha felépül? — Sok, nagyon sok víz fog addig lefolyni a Dunán, akkorra már Lenin, Kun és a többi népbolondító „elvtársak” Ábrahám kebelén fognak már pihenni. — Ma a bolsevista Oroszország haldoklik, a haldokló nagy beteg úgy lett jó lesz, ha észbe kapnak azok a kansal szemekkel lesben álló kommunisták is, kiknek minden reménye sirba fog szállani az orosz szovjet kímulásával.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A vécési direktorium tagjainak bünpöre.

Budapest, június 18.

Ma délelőtt hirdeti ki a bíróság dr. Kaszás Gyula táblabíró elnöklete alatt a a pestvármegyeháza disztermében a vécési direktorium bünpörében az ítéletet. A vécési direktorium 45 vádlottja felett ítélkezik a bíróság, akik részben a kom-mün alatt elkövetett gyilkossággal és gyilkosságra való felbujtással és egyéb bűncselekménnyel vannak vádolva. Az ítélet kihirdetésére előreláthatólag csak a déli órákban kerül a sor. A vármegyeház disztermének karzatát zsufolásig megtöltötte a közönség. A tárgyalást fél tízkor nyitották meg.

Briand és Poincaré tanácskozása.

Páris, június 18.

(M. T. I.) Briand ma este fogadta Poincarét, akit arra kértek fel, hogy a szövetségesek külügyi bizottsága előtt fejtsen ki azt a politikát, melyet a Felső-szilézia és vidéke ügyének elintézésében követett. A miniszterelnök június 22-re tűzte ki ennek a tárgyalását.

A felsősziléziai helyzet.

Oppeln, június 18.

A szövetségközi bizottság közölte a német kormánnyal, hogyha az ellenséges felek miniszterelnökei nem fogadják meg a visszavonulási parancsot, akkor a másik félnek jogában lesz megszállni és visszafoglalni azokat a vidékeket, melyeket eddig megszállva tartott.

Letartóztatott miniszteri számellenőr.

Budapest, június 18.

Pekáry Jenő, kereskedelmi miniszteriumi számellenőrt őrizetbe helyezték. Pekáry Jenő barátaitól közel három millió koronát kért kölcsön azzal, hogy rövid idő alatt vissza fogja szolgáltatni. Egy, a pesti első hazai takarékpénztárhoz szóló csekket adott, amelyre nem volt fedezet. Ugy hírlik, hogy Pekáry ezt a nagy összeget elkártyázta és elpezsgözte. A károsultak között szerepel egyik államtitkár fia is 500.000 koronával. A rendőrorvos megvizsgálta Pekáry elmállapotát és véleménye szerint Pekáry nem teljesen beszámítható.

Mi minden sül ki a földreform végrehajtásánál?

Sok turpisság kerül napfényre. Idegesség a rosszul osztályozott földek tulajdonosai között.

(—y.) A magyarnak van — a sok között — egy nagyon jó közmondása, amelynek igaz voltát a földreform végrehajtásánál sokan fogják magukon tapasztalni: „Könnyebb a hazug embert utolérni, mint a sánta ebet”. Így mondja ezt a magyar.

A nagybirtokok ugyanis annakidején a valóságnak nem megfelelően lettek osztályozva. Elsőosztályú földeket harmad-, negyedosztályúnak minősítettek és igen sok esetben olyan birtokok, amelyek imitt-amott egyes facsoportok voltak és semmi másra nem szolgáltak, csupán delelőkül: *mint erdőbirtokok vetettek fel.* Ez utóbbiak különösen az Alföldön fordulnak elő. Természetesen, az adókat eszerint vetették ki. Így állt elő azután az a viszás és roppant igazságtalan helyzet, hogy *a nagybirtokok jó része holdankint alig néhány fillért adóztott, míg a kisbirtok aránytalanul nagyobb adót fizetett.* Eleget lamentáltak ez ellen a kisgazdák, de süket fülekre találtak. Vagy ha már elkeseredésükben nagyon el találták szólni magukat, akkor, ha meg is hallották, legfeljebb mosolyogtak egyet a paraszt jajgatásán.

Most azonban, ha a földreform abba a stádiumba jut, hogy tényleg parcellázásra kerül a sor, akkor csöszösztől rájuk szakad a tető, mert aszerint fogják a földeket átvenni, *amint annakidején adó alá osztályozták.*

Ha a jó földek rossznak lettek feltüntetve és így adóztak utána hosszú-hosszú éveken, talán évtizedeken keresztül, akkor a földreformnál a tulajdonos ne mutasson savanyú képet, mintha citromot rázna, hanem vágjon hozzá olyan mosolygós ábrázatot, mint aminőt vágott akkor, amikor földjeit harmad-, negyedosztályúnak ledegradáltatta.

Távol áll tőlem, mintha ezen megjegyzéseimmel azokat a nagybirtokosokat is illetném, amelyek a valóságnak megfelelően vannak feltüntetve. Csak általánosan ismert esetekre kívántam rámutatni és figyelmessé tenni azokat, akiket illet, nehogy a földminőségénél felmerült vita alkalmával észbe jusson a birtoktulajdonosoknak *új becslést kérni, hogy így az eredetileg atacsonyabban osztályozott földet a valóságnak megfelelően, mint elsőosztályút adhassák át.*

Egyébként, ha arra vetemednének, akkor is zsákcucába kerülnek, mert ez esetben előáll a finánc — ha ugyan be nem hunyja egyik-másik a szemét — és a hamis bevallás folytán előállott adókülönbséget visszamenőleg behajtják rajtuk.

Hiába emiatt az idegesség a tulajdonosok között! Itt ha más nem is, a finánc leszedi a füllentés vámját. Még csak úgy sem tehetnek a fináncnal, mint az egyszeri ember, aki Eger vidékéről Pestre ment az anyúkkal és legényfiával, rokonlátogatába. Gazd' uram megtöltött jó egri bikavérrel egy ölliteres fonyott üveget. Már otthon megegyeztek, ha a finánc kérdezi találja, hát azt mondják, tejfel van benne. Richtig úgy történt. A finánc azonban tamaskodott a dologban és mindhármójukat betuszkolta az őrszobába. Mivel künn még egyéb dolga is akadt, rájuk zárta az ajtót és otthagya őket. Ez alatt hárman megitták mind az öt liter „tejfelt”. Mire a finánc visszatért, nem volt mit megvámolni. Sőt egy éjszakára még szállásra is ottmaradtak, mert a „tejfel”-től úgy elzúrtak mind a hárman, hogy nem tudtak lábraállni.

Szóval, itt nem lesz kibúvó. Jobb időkben még csak megbirta az ország, hogy az adóalapot egyes nagybirtokok kijátszák, most azonban a területében, vagyonában zsványoktól megrabolt szegény csonka hazánknak szüksége van minden fillérre.

Megértjük egyes birtokosok idegességét, de maguk szerezték, miért nem vallották be a föld valóságos minőségét. Most nem kellene idegeskedni. De felesleges is! *A harmad., negyedosztályú föld máról-holnapra úgy sem változik át elsőosztályúvá!*

A pénzügyminiszter nyilatkozott a vagyonváltásról Buzában is lehet fizetni.

Hegedüs pénzügyminiszter a jövő kedden fogja a nemzetgyűlés elé terjeszteni a vagyonváltásról szóló törvényjavaslatot. Törvényjavaslat elé még aligha néztek nagyobb kíváncsisággal, remegőbb aggodalommal, mint ez elé a javaslat elé tekint a nagyközség és közöttük különösen a gazdatársadalom. Maga a javaslat az ő sok mellékágazatból felépített konglomerátumaival még teljességgel ismeretlen előttünk, csak a pénzügyminiszter egyes nyilatkozataiból következtethetünk annak lényegére. E nyilatkozatok azonban annyira szűkszavúak, rövidségükkel fogva annyira dodonai jóslatszerűek, hogy ezekből valamit kihámozni nagyon bajos. A törvényjavaslatot már akkor sem fogadtuk bizalommal, midőn még csak szóbeszéd tárgyát képezte, s ez a bizalmatlanság ma sem csökkent, midőn már csak nagyon rövid idő választ el bennünket attól, hogy törvényerőre emelkedjék, mert hiszen nincs kétség affelől, hogy a nemzetgyűlés — talán némi módosítással — meg fogja szavazni.

A gazdák némi vizsgálatára kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a mezőgazdasági váltás nem lesz nagyobb, mint a többi gazdasági köröké s az ebből befolyó jövedelmeket nem fogja a folyókiadások fedezésére fordítani, hanem az államadósságok törlesztésére. A nagy vagyonok váltásösszege felhasználható a folyó kiadásokra is és egyrészt a háború rokkantjainak ellátására fog alapot képezni.

A gazdák részéről jövő erős nyomásnak

engedve magáévá tette a pénzügyminiszter azt az álláspontot, hogy nem a haszonbérletek alapján veti ki az ingatlanvagyonváltást a földre, hanem adókataszter szerint, olyanformán, hogy a bérlet minden egyes korona után bizonyos mennyiségű burtát fog fizetni, illetve a burtá mindenkor értékének megfelelő összeget. Az erre vonatkozó adókulcs még megállapítva nincs, erre nézve a javaslat benyújtása előtt összeülő minisztertanács fog dönteni. A pénzügyminiszter kijelentése szerint ez a kulcs körülbelül 15—20% lesz, mert felfogása a vagyonváltás tekintetében az, hogy kell hogy mindenki oly arányú vagyonváltást fizessen, amennyit az őt háborus esztendő átlagos jövedelmének 4—5%-a kitevő. A vagyonváltás megállapításánál emellett bizonyos fokozatossági elvet követ, mely a kisbirtokra nézve depresszív lesz, míg a háborus milliőknak 100%-át kívánja vagyonváltás címén igénybe venni.

Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a nagybirtokok földben kell hogy fizessék a vagyonváltást, mert csakis ebben a formában látja a földreformot radikálisan keresztülvihetőnek.

Ami végül a földbirtok felszerelésének vagyonváltásáért illeti, figyelemmel lesz az állatárak nagyfokú esésére és csak a járlatlevéltételes nagyobb állatokat, valamint a gazdasági felszerelés legértékesebb részeit, így pl. a nagygépeket fogja bizonyos mérsékelt adókulcs szerint megadóztatni.

Mindenki fizetheti a reá kirot vagyonváltásnak felét hadikölcsönben és pedig a hadikölcsönt névértékben számítva. A hadikölcsönök szintén vagyonváltás alá fognak esni és pedig 15—20% adókulcs szerint.

Ezek volnának nagy vonásokban azok a kijelentések, melyeket a pénzügyminiszter a vagyonváltásra vonatkozólag részben a nemzetgyűlésben, részben a hozzá kérdésekkel forduló újságírók előtt tett. Mindezekből egy egységes tiszta képet összeállítani nagyon nehéz. A benyújtandó javaslattal a nagy nyilvánosság eddig nem tudott foglalkozni, nekünk is csak akkor lesz módunkban, ha már a javaslat a nemzetgyűlés elé kerül.

Hova jutunk, ha így megy tovább? A kereskedőknél „drágasági hullám” van. — A mezőgazdasági terményeknél „zuhanó olcsóbbodási hullám”.

(—y.) A mezőgazdaság rohamosan megy, dehogyan megy, valósággal rohan lefelé a lejtőn. Napról-napra valósággal zuhanásszerűen esnek az árak, úgy hogyhogy valami uton-módon a kormány gátat nem vet ennek a lelketlen spekulációnak, amely terményeinket leszorítja, akkor rövid időn belül mezőgazdaságunk létfeltételeiben, alapjaiban fog meginogni, sőt lehet tartani, hogy teljesen tönkremeg.

Gondteltjesen járnak már most is gazdáink. Jöjjen meg ehhez a napról-napra való olcsóbbodáshoz a vagyonváltás, akkor olyan lökést kap a gazdaság, amely siettetni fogja pusztulását. Jó lesz azonban vigyázni, mert sokakat magával fog rántani a mélységbe. Első sorban a kisipar fogja megérezni. Ez viszont a becsülletes keresztény munkásságot vonszolja magával a gazdasági romlásba. Végül az ország a teljes elszegényedés lejtőjére kerül, amelyből fel-támadást balgaság lesz még remélni is.

Szeretném tudom teljes megfeszítésével belcharsogni, ordítani, fájdalomtól szívet tépően,

az odafenn pártoskodóknak fülébe: *Segítség! Mentsetek meg a keresztény magyarság e két legértékesebb tényezőjét, mert nélkülük tengődés lesz itt az élet mindnyájunknak.*

Nézzük, mit csinál a kereskedelem?

A cipőpiacon az árak az elmúlt hét folyamán 15—20 százalékkal emelkedtek, amikor a bőr ára 25 százalékkal esett. A rézgálic 6 koronával emelkedett. A fűszerárak, rizs, kávé stb., hápár nagy mennyiség érkezett belőlük, tehát nem lehet azt mondani, hogy kevés; azonban a lelketlen spekuláció visszatartja; szintén jóval emelkedett. A zsákok 8—10 százalékkal drágultak. A szövőtárú, a selyem, de különösen a karton ára óriási módon hirtelen felkelt.

Ezzel szemben szinte megdőbbitő az áresés a mezőgazdaságban.

A gyapjú 25—30 koronára szállt. A nyersbőrt nálunk spekulációból nem keresik. Még felül rá a kereskedők arra kérték a kormányt, hogy ennek a kivitelét szüntesse meg. A kisgazdapárt bizonyára udvariasan hozzá is járul! Kitélik tőle! A borpiac teljesen megállt. A terménypiacon a hüvelyesek 4—450 koronára estek. Az árpa rohamosan olcsóbbodik. A tengeri 800 K-ról 700 koronára zuhan, a méz ára pedig 50 K-ról 40 K-ra. A vágómarha ára 5—8 K-val lejjebb szállt kilónként. A ló 7—17.000 K-ról egy hét alatt 5—10.000 koronára esett.

Mondjam még tovább? Minek? Csak azt kérdelem, vajjon eszébe jut-e valakinek most a paraszt helyett a lelketlen zsidó kereskedelmet szidni? Ide kell erős kéz, pénzügyminiter Ur! Vagy a keresztény kiszagda és földmives tönkretutása nem fáj? Hát fáj nekünk! Fáj, ha ez a nép tönkremegy, mert velük együtt ott állottunk 1914-ben a menetszázadokban, amikor nótaszóval, bokrértásan, mosolyogva, vidáman, kacagva mentek a vérzőnbe új barázdát hasítani, amely — azt hitték — végre a magyarok is teremni fog. Akkor beteges rajongással, millió és millió hanggal rikácsoltak éjlett a lövészárók és népének, akik elmentek, akik elvállalták, hogy meghalnak értük. Volt zene, virág, piszkos csók, potya cigareta. És, ök mentek meghalni, nyomorékká lenni, megtevesedni, megfagnyi, éhezni, fázni, szenvedni, tűrni, tönkremenni, hogy belőle bő aratása legyen a sziriai fajnak, amelynek bőven került pezső, szépasszony, suhógó selyem, cafrang, autó. Őt reitentes év borzalmainak jutalma nem lehet az, hogy a pusztulását, gazdasági romlását segítsük elő annak a földmives osztálynak, amely minden időben szerelmes, féltő, aggó gondokkal dédelgette a magyar rögöt.

Nem! És százszor nem! Adják oda először a sziriaiakat, amit őt irtózatos év vérrózsáit nekik nyilottak. És aztán? ... Aztán, ha kell — ne búsuljanak — leveti ez a nép még az ingeit, ha szüksége lesz rá a hazának.

Drágábbat is áldozott érte.

Szén!

A Pápa vidéki Kőszénbányavállalat nagy-gannai telepén nagyon jó minőségű szén kapható

100 kg. ára 110 korona. Különösen ajánljuk a cséplőgép tulajdonosok figyelmébe! Megrendelést elfogad Szabó Jenő igazgató Döbröntén.

A vállalat nevében: Szabó Jenő és Macsek Ferenc igazgatók.

LEGÚJABB.

A MOVE kongresszusa.

Budapest, június 18.

A MOVE harmadik kongresszusa ma délelőtt kezdte meg részleges tanácskozását a Podmaniczky-utcai helyiségében. Gömbös Gyula elnök fél 11 órakor nyitotta meg a gyűlést. Hangoztatja, hogy az egyesület visszatartja magát a politikától, épen úgy, mint a királykérdés tárgyalásától. A trianoni békeszerződés értelmében a tényleges tiszték kénytelenek voltak kilépni a MOVE-ból és ez szükségessé tette az alapszabályok módosítását. Kimondották a javaslatok tárgyalása során, hogy a nagygyűlés oly értelemben változtatja meg az alapszabályokat, hogy ezentul tényleges tiszték és altiszték csak kültagok lehetnek az egyesületben. Új fagnak csak született keresztény és magyar állampolgárokat vesznek fel. A kongresszus folytatja tanácskozását.

Terméskilátások.

Budapest, június 18.

A ma kiadott vetésjelentés szerint az általános gazdasági helyzet a legutóbbi napokban javulást mutat. Az újabban érkezett becslési adatok szerint buza és rozsbán nagyobb részt jó és közepes, árpa és zabban pedig közepes és gyenge termésre van kilátás. A buza elég jól birta a május második és június első felében fellépett nagy szárazságot. A buza-termes ez ideig kielégítő. A rozs erősen szőkül és érni kezd és az Alföld déli részén, pl. Csongrádban aratását is megkezdték. Az árpa és a zab a szárazságot nagyon megérezte, de ha esőt kap, még javulhat. A tengeri is szépen fejlődött, a burgonya jól áll, a bab jól fejlődik és virágzik. A gyümölcs-termes általában gyenge, nagyobb termés meggyből és szilvából várható, a dinnye a szárazság miatt visszamaradt fejlődésében.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Németh István püspök a kerületi intézetek évről-évről vizsgálatai alkalmából a héten s még a jövő héten is városunkban időzik. — Juraszek János, a veszprémi kir. törvényszék elnöke, a hét folyamán városunkban időzött és hivatalvizsgálatot tartott a helybeli járásbírói székben, melynek végeztével a tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki dr. Fürst Sándor vezető kir. járásbírónak. — Dr. Erdélyi Lajos főisk. tanár, egyet. magántanár, mint a ref. tanítónőképző kiegészítő vizsgálatára kiküldött kormányképviselő, a hét eleje óta városunkban tartózkodik.

— **Egyházkerületi választások.** Tegnap bontotta fel Németh István püspök elnöklétével a kiküldött bizottság a dunántúli református egyházkerület megválasztott tisztjeire beadott pályázatokat. A főiskola és nevelő-nőintézet gondnoki állásába Czeglédy Sándor győri esperes-lelkész emelte a gyülekezetek bizalma, akit ugyanezen alkalommal zsinati képviselőnek is megválasztották. Egyházkerületi világi főjegyzőnek dr. Segesdy Ferenc kir. táblabíró, eddigi kir. aljegyző választott meg. A többi választások eredménye még nem ismeretes.

— **Közalkalmazottak szervezkedése.** A vármegye alispánjának felhívására dr. Tenziinger József polgármester f. hó 16-án délutánra összehívta a helybeli közalkalmazottakat, hogy a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetségébe leendő belépésről tanácskozzanak. Dr. Uzonyi Kálmán tanácsos részletesen ismertette az e tárgybán kapott átiratot, a csoportokat, melyek városunkban megalakítandók volnának, s hangsúlyozta a szervezkedés fontosságát. Az ügyszó, illetve főképp azon mozzanatához, hogy a küldött tervezetben a postások külön csoportban nem szerepeltek, Walter Gyula szólott hozzá, s az a hangulat nyilvánult meg, hogy az egységes egyesületből a postások se maradjanak ki. Ezután kiosztatták az egyes hivatalok és intézetek képviselőinek a taggyűjtő iverk, a taggyűjtés befejezése után a végleges megalakítás, a csoporttisztikarok megválasztása f. hó 23-án délután 5 órakor a városháza nagytermében fog megtörténi.

— **Helyreigazítás.** „A mi nagygyűlésünk”-ről szóló tudósításunkból tévedésből kimaradt Rigács község, ahonnan Németh Flórián elnök és társai voltak jelen. Előadták házhely- és közlegelő-ügyüket, melyekre vonatkozólag úgy határozott a nagygyűlés, hogy ezeket gróf Erdődy Sándortól fogja kérelmezni.

— **A Kath. Kőr folyó** hó 12-ére tervezett, de a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt táncmulatsága f. hó 19-én lesz megtartva.

— **Sürgős kérelem!** A pápai Tisztviselő Kertváros Egyesület elnöksége felkéri mindazon közalkalmazott társait, akik még nem laknak 10 éve Pápán és nem ide való illetőségűek, illetve azokat, akik a múltban a 450 korona költséget befizetni elmulasztották és ezáltal jogcímüket elvesztették, tekintettel arra, hogy régebbi kérvényünkkel, amelyben az ide való illetőségűekkel egyenlő elbírálást kértünk, a földmivelésügyi miniszter elutasította és benntünk az Országos Földbirtokrendező Biróság-hoz utasított, amennyiben a földbirtokreformról szóló 1920. évi XXX. t.-c. alapján házhelyeket kívánunk szerezni, neveiket a keresztény szocialista pártirodában fölfektetett ívben jegyezzék be. Kérjük az aláírni szándékozókat, hogy elhatározásaitak komolyan mérlegeljék, tekintettel arra is, hogy itt letelepülni szándékuk-e vagy sem és csak azután jegyezzék be neveiket. Az iv folyó hó 25-ig bezárólag áll rendelkezésre, azon túl jelentkezők figyelembe nem vehetők. Figyelmeztessük egymást tehát, nehogy valaki véletlenül kimaradjon.

— **Ipartestület Lovászpatonán.** Lovászpatonán nagyköztségben mozgalom indult meg, hogy a környékbeli falvak iparosságának bevonásával megalakítsák az ipartestületet, amennyiben az ipartörvény módot nyújt ahhoz, hogy ahol 100 iparos összetömrölthető, ott önálló ipartestületek alakulhatnak. A mozgalom vezetői felkérték ipartestületünk elnökségét, hogy az ipartestület megalakítása céljából szálljanak ki hozzájuk. Az e tárgybán vasárnap délelőtt Hajnóczky Béla ipartestületi elnök vezetésével megtartott értekezleten kimondották, hogy a lovászpatonaiak kérésének készséggel eleget tesznek, s egy bizottság e hó 26-án ki fog szállni Lovászpatonára, hogy a megalakítás körül tanácsal, utbaigazítással szolgáljon.

— **Kötelező a munkásbiztosítás.** Tekintettel a cséplési igény közeledésére, felhívattak a cséplőgéptulajdonosok, hogy munkásaikat baleset ellen az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál annál is inkább biztosítsák, mert ellenkező esetben a törvény szigorúságával lesz ellenük folyamatba téve az eljárás.

— **Értesítés.** A Pápai Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának tagjai értesítettek, hogy a június havi élelmiszerek kiosztása f. hó 20-án délelőtt 8 órakor veszi kezdetét. Ugyanezen nap délután 2 órakor a pápai közalkalmazottak részére kiutalt szövetek kiosztása is megkezdődik. Az élelmiszerek kiosztása f. hó 30-ig bezárólag fog eszközölni, miért is felhívattak a csoport tagjai, hogy ezen idő alatt élelmiszereiket vegyék ki, mert ezen időn túl arra többé számot nem tarthatnak. Végül értesítettek mindazokat, akik ruhavisszatérítési összeget igényelnek, hogy f. hó 22-től kezdve a csoport ügyvezetőjénél jelentkezzenek az 500 koronák átvétele végett. Az ügyvezetőség.

— **Gyűjtés hadifoglyainknak.** A tatabányai tanítótestület gyűjtést kezdett hadifoglyaink hazaszállítási költségeinek javára, melynek első eredményeként befolyt 10.000 koronát a honvédelmi miniszterium hadifogoly-osztályának már be is küldötte.

— **Ötvennyolc évig tanított.** Folyó hó 14-én temették Hódmezővásárhelyen Adamovics Döme görögkeleti iskolai tanítót, aki nyolcvankét esztendőn élt s ebből ötvennyolcat az ifjuság lelkének palléroszásában töltött.

— **Külföldi terméskilátások.** Németországban a vetések szépen fejlődtek és jó termést ígérnek. Olaszország terméskilátásai — egyes vidékektől eltérve — kielégítőek. Olaszország azonban buzaszükségletét mégsem tudja a belföldről fedezni és külföldre van utalva, mert a buzaszükséglet gyorsabban nagyobbodott, mint ahogy a búzatermelés növekedett. Az amerikai Egyesült Államokban a terméskilátások eddig kielégítőek. Kanadában szintén jók a terméskilátások. Indiában a termés nem lesz olyan jó, mint ahogy azt várták, így a kivitel sem fogja elérni azt a nagyságot, amire számítottak. Oroszország terméskilátásairól nincsenek pozitív adatok. Ausztráliában a legutolsó becslés szerint a termés 130 millió bushelra (1 bushel = 27,2 kg.) becsülhető, amiből 30 millió a belföldi szükséglet. Argentína sem fog annyi gabonát Európába szállítani, mint az előző években, így Európa gabonaszükségletét legnagyobb részt valószínűleg az Egyesült Államok fogják fedezni.

— **A gyümölcs és fozelék kiviteli** illetékét a pénzügyminiszter az érdekeltek kívánságára aug. 15-ig felfüggesztette.

— **Megjavítják az aszfaltburkolatot.** A városi tanács megbízta a Magyar Aszfalt Részvénytársaságot az aszfaltutak kijávitásával. Dacára, hogy a javítás tetemes összeggel terheli meg a várost, — 230.000 koronába kerül — a városi tanács eljárását csak helyeselhetjük, mert a mostani gyenge éjjeli világítás mellett a kocsiközlekedés egyes helyeken a nagy gödrök miatt veszélyes volt.

— **Cséplési és aratási szabadság.** A honvédelmi miniszter utasítása értelmében legénységi állományú egyének az aratási és cséplési munkálatokra az illetékes parancsnokságuknál szabadságoláshat kérhetik a következő sorrendben: Az 1898. évfolyambeli legénység szabadságolando a rendelet értelmében felváltva június 1-től július 31-ig, a második része pedig augusztus 1-től szeptember 30-ig. Az 1899. évfolyambeli legénység pedig július elsejétől szeptember hó 18-ig terjedő időközben ugyancsak felváltva 14—14 napi szabadságot kaphat.

— **Találtatott** f. hó 13-án reggel a Szt. Benedek-téren egy kisebb és egy nagyobb kulcs. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányság 15. számú szobájában átvetheti.

— **A szabad gyapjuforgalom.** A pénzügyminiszterrendelettel intézkedett a gyapju forgalmának szabadabb tételéről intézkedő kormányrendelet végrehajtása tárgyában. A rendelet szerint a kiviteli engedély iránti kérelmek a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületéhez (Budapest, V., Zrínyi-utca 1. sz.) nyújthatók be. A kérvényhez 6 példányban csatolandó az úgynevezett „Gyapju-bejelentés”, amelynek tartalmaznia kell: a gyapju feladójának és átvevőjének helyét (gazdaság, uradalom), a gyapjumenyesség súlyát zsákonként és minőségeként, továbbá a gyapju eladási árát. A kérvényt az Egyesületnél működő külkereskedelmi bizottság véleményezésével és javaslattal a kiviteli illeték beszolgáltatásának módjáról felküldi a pénzügyminiszterhez. — A kiviteli illeték pénzben, egyes esetekben természetben vonandó le.

— **Meggyilkolt plébános.** Folyó hó 7-én éjjel a somogyi megyei Buzsák község plébánusát, Plachner Lászlót meggyilkolták. Egy lakodalomból tért haza, s az úton a kőkereszt mögött orozva lelőtték. A budapesti államrendőrség detektívjei azonnal megkezdtek a kihallgatásokat. Tavaly történt, hogy Plachner László gabonáját ismeretlen tettesek felégették. A tüzet követő napokon Plachner plébános kijelentette, hogy boszútól hevílt emberek követték el a gyújtogatást, sőt állítólag azt is mondotta volna, hogy ha ő erőszakos halállal végezné életét, úgy csak Ivanics korcsmáros lenne gyanúsítható. E kijelentések birtokában a detektívek Ivanics korcsmárosnál erősebb nyomozást kezdtek. Maga a korcsmáros letartóztatásban van többekkel együtt, s így 18 éves fia helyettesítte az üzletben. A fiu mindent tagadott és semmiről sem akart tudni. A detektívek ekkor cselhez folyamodtak. Azt mondták a fiúnak, hogy valja be bátran a tettet, hisz a bizonyítékok ellene szólnak. Ha ő, ha nem ő a gyilkos, a törvény meg nem bünteti, mert fiatal koru. Sőt az erre vonatkozó törvényeket is elolvastatták vele. — Hát igazán nem akasztanak-e fel? — kérdezte a fiatal gyerek örömteli arccal. S azonnal vallott. A rémes estén, hirtelen határozta el, ő és az apja, hogy a plébánost meggyilkolják. Előkeresték még a katonaságtól hazahozott manlichert, megtisztították és 5 golyóval töltötték tele. Már a kora esti órákban lesbe álltak a tűzoltószertár mögött. Mikor pedig jött a plébános, Ivanics korcsmáros kezében a fegyverrel, a kőkereszt mögött húzódott meg. Körülbelül 5 lépéssel került el a szerencsétlen áldozat a kőkeresztet, mikor Ivanics holtan rogyott az útra. Ivanics ekkor visszaosont a tűzoltószertárhoz, hol a fiu izgatottan várta. Átadta neki a fegyvert azzal a megbízással, hogy rejtse el az a közeli lucernásban. A fiu végre hajtotta apja parancsát, Ivanics pedig haza osont a korcsmájába. A fiu vallomására a csendőrök felkutaták a fegyvert. A leírt helyen meg is találták. Egyetlen golyó hiányzott belőle. A gyilkos apa eddig fia vallomásáról nem tudott, minthogy többekkel együtt még a gyilkosságot követő napon letartóztatták. Tizennyolc éves fiát szintén őrizetbe vették. A detektívek folytatják azok kihallgatását, kik a gyilkosság estélyén a korcsmában tartózkodtak.

— **Pakolnak a szerbek.** A szerb demarkációs vonal vidékéről érkező utasok azt a hirt terjesztik, hogy a kiüritendő szerb megszállott vidéken a szerb hatóságok megkezdtek a csomagolást és távozásra készülnek. Ezzel kapcsolatban az odatelepült módosabb szerbek eladják házukat, földjüket és nagy sietve Belgrád felé költöznek. Azt következtetik ebből, hogy a szerbek Baranya, Új-Szeged környéke kiürítésére készülődnek.

— **Felülfizések.** A földmives-iskola tanulóifjúságának e hó 5-én tartott táncmulatásán felülfizetni szívesek voltak: Gróf Janovich Bésán Endréné Gicz, Szold Manó Mezőlak 1000—1000 K; Hochold Ferenc 500 K; Bellosics János Gicz 200 K; Fischer Testvérek 150 K; Varga intéző 140 K; Mógor Sándor Budapest 120 K; Tar Gyula, Besztercezy Gábor, Cseté Endre, N. N. 100—100 K; Kovács Mihály 75 K; Németh Dénes, N. N., Horváth Mihály, Sült József, Krasovetz Rózsi, Krasovetz Anikó, özv. Frauendienstné, Bors N., Ludvig Testvérek, Ludvig Nővérek, Csizmadia N., dr. Tenzlinger József 50—50 K; Rátkay Gyula, Györke Dénes, N. N., dr. Tóth István, Molnár Gábor 40—40 K; Horváth Gyula, Nagy Teréz, Sarudy Ottó 30—30 K; N. N., Mesterházy László, Nagy N., Bálint N., N. N., Szakács Dániel, Marton Pál 25—25 K; Okolicsányi József, Vida Gyula, N. N., Dölgös N., Venczák Zoltán, özv. Bolla Józsefné, Csehi József, Mayer Istvánné 20—20 K; N. N., Kovács Sándor, Keskeny Pál, dr. Tordai N. 15—15 K; özv. Kégl Józsefné, Kovács István, Horváth N., Klucsarics Lajos, Györi Imre 10—10 K; Bozay Károly és Kovács Ferenc 13-40 K; Kertész Imre, Somogyi Lajos, Horváth Gábor, Mezey N., Parlagi István, N. N., ifj. Krutz János, Légári Lajos 5—5 K; N. N. 4 K; N. N. 3 K; Kéring József, N. N., N. N., N. N., N. N. 1—1 K. — Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül Wessely és Kucher (Corvin-u. 3.) mechanikus és gépszereplő urakat, kik az egész villanybevezetést és felszerelést saját költségükön végezték, — valamint Tar Gyulánét, ki egy malacot adott a sorsoláshoz. Mindezekért az adakozóknak leghálásabb köszönetét fejezi ki ez úton is a *tanuló-ifjúság*.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavay Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Régner Pál képkiallítása
legközelebb megnyílik
a Kaszinó összes termeiben.

Eladó
kitűnő állapotban levő, modern
tekeasztal
(billiárd) teljes felszereléssel
és kávéházi márványasztalok
székekkel.

Cím: Bauer-vendéglő Pápa, Főtér 14.

Vasuti menetrend.

Az új időszámítás szerinti — június hó 1-től fogva érvényes — menetrend a következő:

Indul Pápáról:

Budapest felé: 1 óra 46 p.-kor naponta (személy v.); 8 óra 4 p.-kor vasárnap kivételével naponta (sz. v.); 16 óra 31 p.-kor hétfőn, szerdán, pénteken (gyors v.).

Győr felé: 4 óra 35 p.-kor naponta (sz. v.); 17 óra 50 p.-kor naponta (v. v.).

Fehring felé: 4 óra 43 p.-kor naponta (sz. v.); 13 óra 15 p.-kor kedden, csütörtökön, szombaton (gy. v.).

Szombathely felé: 8 óra 16 p.-kor naponta (vegyes v.); 20 óra 3 p.-kor naponta, vasárnap kivételével (sz. v.).

Bánhida felé: 10 óra 35 p.-kor hétfőn, szerdán és pénteken (v. v.).

Varsány felé: 14 óra 10 p.-kor naponta (v. v.).

Csorna felé: 4 óra 40 p.-kor naponta (v. v.); 16 óra 40 p.-kor naponta (v. v.).

Érkezik Páparól:

Budapest felől: 4 óra 30 p.-kor naponta (sz. v.); 13 óra 14 p.-kor kedden, csütörtökön, szombaton (gy. v.); 19 óra 53 p.-kor naponta, vasárnap kivételével (sz. v.).

Győr felől: 7 óra 56 p.-kor naponta (v. v.); 16 óra 15 p.-kor naponta (sz. v.).

Fehring felől: 1 óra 36 p.-kor naponta (sz. v.); 16 óra 30 p.-kor hétfőn, szerdán, pénteken (gy. v.).

Szombathely felől: 7 óra 54 p.-kor naponta, vasárnap kivételével (sz. v.); 17 óra 30 p.-kor naponta (v. v.).

Bánhida felől: 15 óra 45 p.-kor kedden, csütörtökön és szombaton (v. v.).

Varsány felől: 7 óra 30 p.-kor naponta (v. v.).

Csorna felől: 6 óra 52 p.-kor naponta (v. v.); 16 óra 5 p.-kor naponta (v. v.).

Egy szoptatós dajka

azonnal felvétetik keresztény úri családhoz jó fizetéssel. — Bejáró is lehet.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hornyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

épitőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert,
faragott és metszett gerendát,
épületfát, fenyőrudakat,
faszindelyt,
tölgy-, köris- és bükkfa deszkát
és padlót,
nyirfarudat,
kerékfalpat és küllőt,
cserépszindelyt, portland-cementet,
tetőfedőlemezt

Állandóan raktáron tart s legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Árok-utca 9. — Telefon 35.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Főző- és fűtőkészülékek.

Házitelefons.